

ЗІГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол № 10 від
«11» червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ ТА ІННОВАЦІЙНІ
МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГІЇ

Освітній рівень: Другий (магістерський)

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

Спеціальність: С4 Психологія

Освітньо-професійна програма: "Психологія"

Статус дисципліни: обов'язкова

Форма навчання: денна

<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Залік (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>1</u>	<u>1</u>	<u>30</u>	<u>10</u>	<u>50</u>	<u>90</u>	<u>2</u>

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», Спеціальність С4 Психологія, затвердженої вченою радою ЗФУУ (протокол № 10 від «11» червня 2025 року).

Програму навчальної дисципліни розробила:

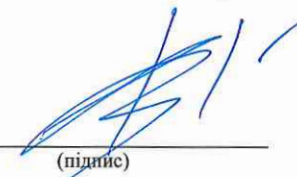
Доктор психологічних наук, професор
професор кафедри психології

(підпис)

Л. Карамушка

Робочу програму обговорено та затверджено на засіданні кафедри психології
Протокол № 9 від “21” травня 2025 року

Завідувач кафедри психології

(підпис)

І. Клименко

Гарант ОПІ «Психологія»

(підпис)

М. Великодна

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” _____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів -3	Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»	Статус дисципліни Обов’язкова Мова навчання Українська	
Модулів - 4	Спеціальність: С4 Психологія	Рік підготовки	
		1-й	
Змістових модулів - 3	Освітньо-професійна програма «Психологія»	Семестр	
Загальна кількість кредитів/годин - 3/90		1-й	
		Лекції (год.)	
		30	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 3 год.;	Ступень вищої освіти - Магістр	Практичні(год.)	
		10	
		Самостійна робота(год.)	
		50	
		Всього	
		90	
		Вид контролю	
		Залік	

2.1. Мета навчальної дисципліни.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія освіти та інноваційні методи викладання психології» є забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців, які мають знання з філософських основ освіти (в історичному та сучасному контекстах), змісту інноваційної діяльності в освіті, особливостей інноваційних методів викладання психології та вміють їх використовувати під час здійснення психологічної практики та викладання психології.

2.2. Завдання навчальної дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Філософія освіти та інноваційні методи викладання психології» є:

- сформувати систему знань про сутність філософії освіти, основні етапи її розвитку, актуальні філософські проблеми освіти; зміст, значення та етапи інноваційної діяльності в освіті; особливості застосування інноваційних технологій та методів при викладанні психології;

-сформувати та розвинути вміння аналізувати актуальні проблеми філософії освіти, розробляти та проваджувати інноваційні технології, методи, проєкти у процесі викладання психологічних дисциплін.

2.3. Найменування компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття здобувачами освіти таких *компетентностей*:

-загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

ФК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

ФК12. Здатність інтегрувати знання суміжних наук (медицини, соціології, педагогіки тощо) для поглибленого аналізу психологічних явищ і розробки міждисциплінарних рішень.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Для успішного засвоєння дисципліни «Філософія освіти та інноваційні методи викладання психології» студентам необхідно володіти знаннями з таких предметів:

Пререквізитами: оскільки навчальна дисципліна викладається у першому семестрі першого року навчання пререквізитів немає.

Постреквізитами:

Після завершення дисципліни студенти зможуть застосовувати отримані знання у таких предметах і практиках:

- Сучасні методи і техніки психотерапії. Інтеграція і діалог – використання освітніх технологій у професійній підготовці психологів.
- Науковий семінар – аналіз і обговорення інноваційних освітніх методик.
- Доказова практика в психології і психотерапії – впровадження освітніх досліджень у професійну діяльність.
- Клінічна психологія. Клінічна психодіагностика – застосування навчальних методик у підготовці майбутніх практичних психологів.
- Практика під супервізію – використання освітніх принципів у професійній підготовці студентів.

2.5. Результати навчання

ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН13. Розробляти та реалізовувати психотехнології супроводу професійної діяльності, адаптуючи їх до потреб конкретних сфер (освіти, бізнесу, медицини, спорту тощо).

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Зміст філософії освіти та історичні етапи її розвитку.

Тема 1. Предмет та основні завдання філософії освіти.

Поняття про освіту. Суспільний характер та індивідуально-особистісний рівні освіти. Роль освіти у розвитку суспільства (організації, групи, особистості). Філософія освіти як галузь філософії та навчальна дисципліна. Предмет філософії освіти. Основні завдання філософії освіти.

Тема 2. Історична генеза філософії освіти та освітні ідеї основних напрямків філософії.

Основні етапи розвитку філософії освіти (Антична філософія освіти. Середньовічна філософія освіти. Гуманізм як філософія освіти. Просвітництво як освітня філософія. Філософія освіти Канта і Гегеля: започаткування педагогічної науки. Філософсько-освітні ідеї в Україні та ін).

Аналіз освітніх ідей основних напрямів філософії (Екзистенціалізм. Феноменологія. Аналітична філософія. Прагматизм. Постмодернізм. Фемінізм та ін.).

Тема 3. Актуальні проблеми філософії освіти та етичні дилеми в сучасному освітньому контексті. Місце освіти для сталого розвитку (ОСР) у філософії освіти.

Глиbokі суперечності між цінностями, цілями та практиками навчання в умовах глобалізації, цифровізації та соціальних трансформацій. Особливості навчання та освіта дорослих. Сутність ейджизму, основні його вияви та психологічні умови профілактики. Інтерналізація освіти: зміст, основні напрямки реалізації та психологічні бар'єри. Психологічні особливості мультикультурної освіти, роль толерантності у її забезпеченні. Зміст віртуальної освіти, психологічні особливості її здійснення в умовах воєнного часу. Медіаосвіта та психологічні умови розвитку медіакомпетентності особистості. Місце освіти для сталого розвитку (ОСР) у філософії освіти. Інклюзивна освіта та психологічні основи створення інклюзивного середовища. Сутність академічної доброчинності в освіті, основні форми її порушення та психологічні умови профілактики.

Змістовний модуль 2. Інноваційна діяльність в освіті та інноваційні методи викладання психології.

Тема 4. Зміст інноваційної діяльності в освіті та основні етапи її здійснення.

Поняття про інноваційну діяльність. Основні етапи здійснення інноваційної діяльності. Дослідницько-інноваційна діяльність як різновид інноваційної діяльності. Відмінність дослідницько-інноваційної діяльності від впроваджувально-інноваційної діяльності. Роль дослідницько-інноваційної діяльності для розвитку освіти. Особливості дослідницьких університетів. Модель «потрійної спіралі» Г. Іцковича та її роль у визначенні основних напрямків дослідницько-інноваційної діяльності університетів.

Тема 5. Основні напрямки організації інноваційної діяльності здобувачів освіти.

Організація спеціально організованого навчання (за допомогою інноваційних методів викладання), продукування та використання освітніх технологій при підготовці фахівців. Залучення здобувачів освіти, викладачів до інноваційної діяльності ЗВО. Направлення на стажування до провідних вітчизняних та зарубіжних наукових організацій. Проходження навчальної та виробничої практики на інноваційних підприємствах. Участь в науко-практичних конференціях, презентаціях власних досліджень. Підготовка тез виступів, статей. Участь у конкурсах наукових робіт, проєктів для здобувачів освіти. Підготовка випускних робіт (бакалаврських, магістерських).

Тема 6. Роль інноваційних методів у викладанні психології.

Поняття про проблемно-пошукові методи як інноваційні методи викладання психології. Поєднання інноваційних (проблемно-пошукових) та традиційних (інформаційно-репродуктивних) методів викладання психології. Основні етапи розробки та впровадження інноваційних методів викладання психології. Труднощі при впровадженні інноваційних методів викладання психології. Компетентності, які розвиваються у здобувачів освіти у процесі впровадження інноваційних методів викладання психології.

Тема 7. Змістовно-сміслові форми навчання для реалізації інноваційних методів викладання психології.

Поняття про змістовно-сміслові форми реалізації інноваційних методів викладання психології. Основні види змістовно-сміслових форм реалізації інноваційних методів викладання психології. Тематичні «криголами». Метод незавершених речень. «Мозкові» штурми. Групові дискусії («звичайні дискусії та дискусії «з незавершеним закінченням»). Психологічні практикуми. Метод кейсів (аналіз професійних та життєвих ситуацій). Корекційно-розвивальні вправи. Рольові ігри (навчально-рольові ігри та ділові ігри). Творчі завдання. Метод проєктів. Особливості підготовки та реалізації здобувачами освіти інноваційних проєктів під час викладання психології.

Тема 8. Організаційно-спрямовуючі форми навчання для реалізації інноваційних методів викладання психології.

Поняття про організаційно-спрямовуючі форми реалізації інноваційних методів викладання психології. Основні види організаційно-спрямовуючих форм

реалізації інноваційних методів викладання психології. Організаційні форми навчання (очне, дистанційне, змішане навчання) та психологічні особливості їх проведення. Вивчення очікувань учасників навчання. Визначення правил групової роботи. Використання «криголами» (для знайомства та психологічного розвантаження). Підходи до створення малих груп та діад.

Змістовний модуль 3. Психологічні технології і технології викладання психології

Тема 9. Психологічні технології як вид гуманітарних технологій.

Поняття про технології та основні види технологій. Особливості гуманітарних технологій. Види гуманітарних технологій (політичні, менеджерські, освітні, психологічні та ін.). Сутність психологічних технологій та їх види. Роль технологічного підходу для розробки психологічних технологій. Преваги та обмеження технологічного підходу. Значення психологічних технологій для психологічної підтримки та розвитку особистості.

Тема 10. Технології викладання психології як сукупність інноваційних методів, форм та принципів викладання

Структура та основні компоненти технологій викладання психології (когнітивно-смісловий, діагностичний, корекційно-розвивальний). Співвідношення компонентів та інноваційних методів/форм викладання психології. Домашні інноваційні завдання: діагностичні та творчо-аналітичні. Індивідуальні та групові завдання. Завдання, які вирішуються за допомогою використання інтернет-ресурсів/літератури з проблеми або аналізу діяльності та досвіду роботи конкретних організацій. Основні інноваційні принципи викладання психології (активності, самостійності, партнерства, творчості, розвитку, рефлексивності, гуманізму та ін.)

Тема 11. Особливості використання технологій викладання психології на прикладі тренінгових програм.

Поняття про тренінг. Основні завдання тренінгу. Види тренінгу. Етапи тренінгу (підготовчий, основний, заключний). Визначення змісту тренінгу. Представлення змісту тренінгу за допомогою інноваційних методів та форм викладання психології. Базові, модифіковані та авторські техніки тренінгу. Компетентності тренера. Роль спільної діяльності тренера та учасників тренінгу. Зворотній зв'язок у тренінгу. Оцінка ефективності тренінгу.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни

Назви змістовних модулів, лекційних тем і тем практичних занять	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		л	пр.	с.р.
1	2	3	4	5
Змістовний модуль 1. Зміст філософії освіти та історичні етапи її розвитку				

Тема 1. Предмет та основні завдання філософії освіти	9	3	1	5
Тема 2. Історична генеза філософії освіти та освітні ідеї основних напрямків філософії	9	3	1	5
Тема 3. Актуальні проблеми філософії освіти та етичні дилеми в сучасному освітньому контексті. Місце освіти для сталого розвитку (ОСР) у філософії освіти.	9	3	1	5
<i>Разом за змістовним модулем 1</i>	<i>27</i>	<i>9</i>	<i>3</i>	<i>15</i>
Змістовний модуль 2. Інноваційна діяльність в освіті та інноваційні методи викладання психології				
Тема 4. Зміст інноваційної діяльності та основні етапи її здійснення	9	3	1	5
Тема 5. Основні напрямки організації інноваційної діяльності здобувачів освіти	9	3	1	5
Тема 6. Роль інноваційних методів у викладанні психології	9	3	1	5
Тема 7. Змістовно-сміслові форми навчання для реалізації інноваційних методів викладання психології	9	3	1	5
Тема 8. Організаційно-спрямовуючі форми навчання для реалізації інноваційних методів викладання психології.	9	3	1	5
<i>Разом за змістовним модулем 2</i>	<i>45</i>	<i>15</i>	<i>5</i>	<i>25</i>
Змістовний модуль 3. Психологічні технології і технології викладання психології				
Тема 9. Психологічні технології як вид гуманітарних технологій	5	2	-	3
Тема 10. Технології викладання психології як сукупність інноваційних методів, форм та принципів викладання	5	2	-	3
Тема 11. Особливості використання технологій викладання психології на прикладі тренінгових програм	6	2	-	4
<i>Разом за змістовним модулем 3</i>	<i>16</i>	<i>6</i>	<i>-</i>	<i>10</i>
Залік	<i>2</i>		<i>2</i>	
Усього, годин	90	30	10	50

5. Теми практичних занять з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет та основні завдання філософії освіти.	1
2	Історична генеза філософії освіти та освітні ідеї основних напрямків філософії	1
3	Актуальні проблеми філософії освіти в сучасному освітньому контексті.	1
4	Зміст інноваційної діяльності та основні етапи її здійснення.	1
5	Основні напрямки організації інноваційної діяльності здобувачів освіти	1
6	Роль інноваційних методів у викладанні психології	1
7	Змістовно-сміслові форми навчання для реалізації інноваційних методів викладання психології	1
8	Організаційно-спрямовуючі форми навчання для реалізації інноваційних методів викладання психології.	1
9	Психологічні технології як вид гуманітарних технологій	-
10	Технології викладання психології як сукупність інноваційних методів, форм та принципів викладання	-

11	Особливості використання технологій викладання психології на прикладі тренінгових програм	-
Всього		10

6. Тематика самостійних занять з дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Поняття про освіту та її роль у розвитку суспільства (організації, групи, особистості).	5
2	Особливості навчання та освіта дорослих.	5
3	Зміст віртуальної освіти та психологічні особливості її здійснення в умовах воєнного часу.	5
4	Компетентності для інноваційної діяльності.	5
5	Особливості дослідницьких університетів.	5
6	Співвідношення інноваційних та традиційних методів навчання.	5
7	Основні види інноваційних форм навчання та їх значення для викладання психології.	5
8	Етапи підготовки та проведення навчальних проектів з психології	5
9	Види психологічних технологій	3
10	Співвідношення компонентів, методів та форм при розробці технологій викладання психології	3
11	Психологічні особливості тренінгових програм	4
Всього		50

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.

У процесі вивчення дисципліни «Філософія освіти та інноваційні методи викладання психології» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи здобувачів освіти:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- реферати, презентації;
- залік.

8. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Філософія освіти та інноваційні методи викладання психології» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Самостійна робота
5%	5%	10%	10%	5%	5%	60%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Поточне оцінювання	Модульний контроль 3	
1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з		1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з		1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як		Оцінювання завдань для

оцінок, отриманих під час занять (3 заняття, 3 теми – 3 оцінки). 2.Модульний контроль 1 проводиться на 3 занятті. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання письмового завдання	оцінок, отриманих під час занять (5 занять, 5 тем – 5 оцінок). 2.Модульний контроль 2 проводиться на останньому практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання письмового завдання	середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (3 заняття, 3 теми – 3 оцінки). 2.Модульний контроль 3 проводиться на останньому практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 3 виставляється на підставі виконання письмового завдання	самостійного опрацювання
---	--	--	--------------------------

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проектор	1-11
2	Проекційний екран	
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Firefox)	
4	Наявність доступу до мережі Інтернет	
5	Персональні комп'ютери, ноутбук.	
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	
7	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	
8	Програмне забезпечення: ОС Windows	
9	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	
10	Мультимедійний проектор	
11	Проекційний екран	
12	Комунікаційне програмне забезпечення (Google Chrome, Firefox)	

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Андрущенко В.П. (Ред). (2021). Філософія освіти: навчальний посібник. 2-ге видання. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. 348 с.
2. Енциклопедія освіти; головний ред. В. Г. Кремень. –Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040с.
3. Карамушка, Л.М. Психологічні тренінги для підготовки менеджерів та персоналу освітніх організацій (реалізація технологічного підходу): Навч. посібник. Київ: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН, 2022. 144 с.
4. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731260/>
5. Карамушка Л. Тренінг розвитку продуктивних копінг-стратегій в контексті забезпечення психологічного здоров'я та благополуччя освітнього персоналу в умовах війни. Організаційна психологія. Економічна психологія. 2024. № 1(31). С. 23-39. DOI: <https://doi.org/10.31108/2.2024.1.31.2>
6. Клепко С. Філософія освіти в європейському контексті. Полтава: ПОППО, 2006. 328 с.
7. 6.Кремень В. Філософія людиноцентризму в стратегіяхосвітнього простору. Кремень. Київ: Педагогічна думка, 2009. 520 с.
8. Опачко М.В. Філософія сучасної освіти. Навчально-методичний посібник. Ужгород: УжНУ, 2019.
9. Сергієнко, В. П., & Сидоренко, Ю. В. (2024). Теоретичний аналіз особливостей застосування технологій інтерактивного навчання в системі освіти дорослих. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, (213), 395-401. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-213-395-401>
10. Танська, В. В., Губарева, Д. В., Андрушук, І. В., Логай, В. А., Пінчук, Л.М. Інноваційні технології в сучасній системі освіти. Вісник науки та освіти, 2024, 4(22), 1494-1508. <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/11243>
11. Товканець, О. Методи стимулювання і мотивації інноваційної діяльності педагогічного персоналу закладу освіти. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота», 2024, 1(54), 211–215. <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2024.54.211-215>

Додаткові:

1. Горбунова, Л. С. Філософія трансформативної освіти для дорослих: університетські стратегії і практики Суми: Університетська книга, 2015. 710 с.
2. Карамушка Л. Технології забезпечення психічного здоров'я та благополуччя персоналу організацій в умовах війни: рівні, форми та етапи реалізації. Організаційна психологія. Економічна психологія. 2024, 3-4(33), 20-30. DOI: <https://doi.org/10.31108/2.2024.3.33.2>
3. Кузьмінська Ю. М. Модель управління креативністю та ризиками команд освітніх проєктів у сфері підвищення кваліфікації. Вісник Черкаського державного технологічного університету. Серія: Технічні науки. 2018, 3, 42-49.

4. Реалізація гендерної політики в управлінні освітою : навч.-метод. посіб. / Н. Г. Протасова, Л. А. Гаєвська, Т. О. Лукіна [та ін.] ; за заг. ред. Н. Г. Протасової ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Прогр. рівних можливостей та прав жінок в Україні ЄС-ПРООН. Запоріжжя: Друк. світ, 2011. 175 с.
5. Рибалко, Л. С., Дін, Ж., & Овсюк, Д. Р. (2024). Стимулювання інноваційної діяльності викладача вищої школи. Імідж сучасного педагога, 1(214), 31–36. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-1\(214\)-31-36](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-1(214)-31-36)
6. Рябовол, Л. Т., Ремех, Т. О. Громадянська освіта в профільній школі в Україні та зарубіжних країнах: Наукова доповідь на методологічному семінарі «Профільна середня освіта: виклики і шляхи реалізації», 4 квітня 2024 р. Вісник Національної академії педагогічних наук України, 2024, 6(1), 1-5. <https://doi.org/10.37472/v.naes.2024.6113>
7. П'янківська Л. В. Психотехнології надання допомоги працівникам поліції. Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»), 2024, 1(35), 625-637
DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-1\(35\)-625-637](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-1(35)-625-637)
8. Технології забезпечення психічного здоров'я та благополуччя освітнього персоналу в умовах війни та післявоєнного відновлення: монографія / Л. М. Карамушка, О. В. Креденцер, К. В. Терещенко [та ін.] ; за ред. Л. М. Карамушки. К. : Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2024. 288 с. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741857/>
9. Ткалич М. (2021). Гендерна психологія. 3-тє видання, стереотип. Київ: Академія. 2021. 256 с.
10. Шитікова, Л., Змикало, О., & Пуліна, Т. (2024). Інноваційна діяльність в освіті: сутність та вектори розвитку. Управління змінами та інновації, 9, 51-54. <https://doi.org/10.32782/CMI/2024-9-10>

Інформаційні ресурси:

1. Електронні ресурси ЗФУУ: <https://repo.usfu.edu.ua/home>
2. Закон України від 01.07.2014 р. No 1556 VII «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18> .
3. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19>
4. Електронні ресурси ЗФУУ. URL: <https://usfu.edu.ua>
5. Електронна бібліотека Академії педагогічних наук України. URL: <https://lib.iitta.gov.ua>
6. Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України. URL: <http://psychology-naes-ua.institute/info/273/>
7. Національне агентство із забезпечення якості освіти URL: <https://naqa.gov.ua>
8. МОН України. URL: <https://mon.gov.ua>
9. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/strategiya-rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-na-2022-2032-roki>
10. International Association of Applied Psychology. Division 5 Education and school Psychology URL <https://iaapsy.org/divisions/division5/>